

ISTORIA ȘI BIOBIBLIOGRAFIILE PERSONALITĂȚILOR UTM

Elena Plăcintă, bibliograf categorie superioară, consilier în proprietate intelectuală. Universitatea Tehnică a Moldovei

„Dacă trecutul este nu din vina noastră împrăștiat, el trebuie cules, înmănușat și așezat ca o comoară de aur înaintea copiilor și tinerilor întru înălțarea noastră în ochii lumii ca neam vrednic și sănătos”

(Grigore Vieru)

1. Transliterarea – formă de protecție a proprietății intelectuale

Există în lume un interes deosebit față de lucrările ce vizează istoria, știința, tehnica și civilizația popoarelor. Din ce în ce mai mult se acordă prioritate studiilor istorice, cărților documentare și de mărturisire a faptelor, biografiilor și bibliografiilor. Valențele spiritului creator al unui bibliograf, care cercetează „*Dosarele personalităților*” în cadrul proiectului „*Personalități universitare în știință și tehnică: Biobibliografii*”, tinde spre reglementarea raporturilor de proprietate asupra patrimoniului intelectual național prin proclamarea transliterației descrierilor bibliografice.

bibliografice.

Numele personalității este purtător al istoriei. Pe timpuri, omul era impus să accepte public diferite convingeri de regim și credință, iar pentru a fi promovat și avansat în funcții era nevoit să se protejeze, ceea ce a favorizat, de fapt, denaturarea/schimonosirea numelor noastre. Multe probleme în această ordine de idei au creat angajații oficiilor de stare civilă, care erau fie necalificați, fie neștiutori ai limbii române (moldovenesți). Formula oficială de denominație personală, de care se folosesc oamenii de știință la semnarea publicațiilor, este alcătuită din trei elemente: prenume + prenume după tată + nume de familie. Se întâlnesc însă cazuri când toate trei elemente sunt scrise denaturat (ex: ANDRIUȚĂ Mircea Dumitru=АНДРИУЦА МИРЧИК ДМИТРИЕВИЧ=АНДРИУЦА МИРЧА ДИМИТРИЕВИЧ)

Numele improprii ale personalităților, într-o cercetare biobibliografică, schimbă anormal raportul dintre numărul publicațiilor apărute și numărul celor identificate de bibliograf. Iar odată ce numele este cheia persoanei cu toate particularitățile și energia ei, onoarea profesiei de bibliograf impune studierea, după caz, a tuturor publicațiilor autorului ca parte integrantă a patrimoniului autohton. Experiența bogată de activitate în acest domeniu oferă câteva căi ori soluții care pot fi utilizate pentru a depista varianta improprie a numelor de familie a personalităților – Moraru (nu Morarul), Creangă (nu Cranga etc), a depista greșala dactilografului - autorii ОТОВЦИЇ Boleslav Bronislav și ШОРОНОВ Ghenadie Grigore în CA 607742 au fost dezmembrați ca mai jos:

Заявитель(и):

КИШИНЕВСКИЙ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ ИМ. С.ЛАЗО,
ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ПО СТРИГОРЬ ИВАНОВИЧ04 ВИТЕБСКОА
Т07.10.80ОБЕТОННЫХ ИЗДЕЛИЙ"

(72)Автор(ы):

ЕВИЧ02 ЯРОСЛАВЛЬ02 ЯРОСЛАВЛЬ0А Т07.10.80ЕННАДИЙ
АЛЕКСАНДРОВИЧ02 ВОЛЖСКИЙ02 ВОЛЖС

Odată ce s-a „descâlcit nodul firului”, normal este de a-l lăsa accesibil-deznodat, pentru a fi depănat pe „ghemul istoriei”. În contextul promovării și conservării patrimoniului intelectual universal, un rol precursor îi revine biobibliografiei transliterate. Acest acord de transcriere este o accesiuie – dobândirea în mod natural, legitim și conștient a proprietății.

„Bibliografia constituie un prestigios domeniu de activitate științifică și practică, educă precizia absolută, erudiția și temeinicia, reflectă imaginea și nivelul de creativitate ale unui popor, realizările acestuia fixate în tipărituri. Ea, bibliografia, ocupă un loc de seamă în comunicarea socială, științifică și tehnică” (Ion Madan, doctor în istorie, conf. univ., Om Emerit al Republicii Moldova).

Transliterația este o normă recunoscută internațional, care înlesnește munca bibliotecarului în procesul de realizare a bibliografiilor de importanță națională și internațională, simplifică activitatea de cercetare și informatizare, îmbogățește informația utilizatorului-beneficiar cu noi precizări și detalii, păstrând numele autorilor băștinași în forma lor originală. Față de nume se cere să fim mai exigenți.

Biobibliografia transliterată înaripează spiritul civic, afirmă simbioza conviețuirii celor două limbi (română și rusă) în perioada regimului comunist, raportează triumfător împliniri profesionale și științifice bilingve, închegate omogen în transcriere, fără ca limba rusă să-și piardă identitatea. La temeliile bibliografiei, ca știință, se află un interes potențial umanist.

Colectivul UTM se remarcă prin eminente personalități ale învățământului tehnic superior. Fiecare colaborator UTM poartă un nume care a evidențiat Omul alături de obligațiile sale, de specialitatea sa, care a arătat grijă pentru perspectiva domeniilor industriale, instruirea viitorului specialist, cunoașterea drepturilor proprietății intelectuale, cât și pentru sănătatea, cultura și pregătirea fizică a fiecărui student, munca practică.

În semn de recunoștință pentru acest colectiv mărinimos, care a stat la baza întemeierii și consolidării Universității Tehnice a Moldovei, biblioteca UTM a inițiat, la solicitarea domnului rector, academician Ion Bostan, colecția mapelor: *Profesori UTM; Doctori honoris causa UTM; Întemeietori UTM trecuți la Domnul* și editarea colecției de biobibliografii „*Personalități universitare în știință și tehnică*” (pentru remarcă: asupra proiectului se lucrează din 1992, an când la cârma UTM a venit acad. Ion Bostan. Din colecție fac parte: 10 biobibliografii editate în transliterație și în format electronic (nepublic) sunt circa 500 de minibiobibliografii pentru intelectualii UTM, indiferent de domeniul de formare și preocupare. Solicitățile vizează diferite personalități: academicieni, doctori în știință, juriști, medici, bucătari sau bibliotecari – toți angajați ai UTM.

O biobibliografie include biografia unui autor împreună cu lucrările sale și cele privitoare la viața și activitatea lui. Descrierile bibliografice corespund standardului GOST 7.1-2003: *Descrierea bibliografică a documentelor*. Pentru a promova unitatea expunerii materialelor și pentru a facilita accesul la conținut în baza de date, descrierile bibliografice ale materialului în limba rusă sunt transliterate conform

GOST-ului 7.79-2000 (ISO 9-95) „Правила транслитерации кирилловского письма латинским алфавитом”.

Conversia scrierilor nelatine

Transliterarea caracterelor chirilice în latine (conform GOST 7.79-2000, ISO 9-95)

Caracter chirilic	Transliterația din rusă	Caracter chirilic	Transliterația din rusă	Caracter chirilic	Transliterația din rusă
А, а	A, a	Л, л	L, l	Ч, ч	Ch, ch
Б, б	B, b	М, м	M, m	Ш, ш	Sh, sh
В, в	V, v	Н, н	N, n	Щ, щ	Shh, shh
Г, г	G, g	О, о	O, o	Ъ, ъ	“
Д, д	D, d	П, п	P, p	Ы, ы	Y, y
Е, е	E, e	Р, р	R, r	Ь, ь	‘
Ё, ё	Yo, yo	С, с	S, s	Э, э	É, é
Ж, ж	Zh, zh	Т, т	T, t	Ю, ю	Yu, yu
З, з	Z, z	У, у	U, u	Я, я	Ya, ya
И, и	I, i	Ф, ф	F, f		
Й, й	J, j	Х, х	X, x		
К, к	K, k	Ц, ц	C, c		

Limba este primul semn de identitate al unui popor, iar conversia scrierilor nelatine nu este un capriciu, ci o necesitate strict profesională în realizarea lucrărilor bibliografice. Acest adevăr permite:

- a evoca personalități UTM în raport cu istoria științei;
- a reconstitui nume ce au purtat „*haine de sezon*“ (Ștefan=Степан, Moisei=Михаил; Semion=Шулим=Семен; Apostol=Апостол etc.). Numele identității este un martor al istoriei netrunchiate, denotația improprie necesită examinare și alăturare numelui oficial.
- a respecta norme de ortografie a limbii române;
- a adapta o singură formă a numelui de familie pentru genul masculin și cel feminin;
- a adapta prenumele tatălui la nominativ Roitburg Gherș Volc (nu Ройтбург Герш Волькович).

Alcătuitorul unei biobibliografii este marcat, fără să vrea, de figura centrală a lucrării, de viața, energia și personalitatea ei. Mai mult decât atât, bibliograful împrumută din energia personajului și nu poate fi provocat în realizări biobibliografice. Deci, este foarte important pentru cine se scrie o biobibliografie și cine o scrie. Trebuie să existe mai întâi o chemare, să se respecte dreptul de autor, să se evite conflictul și să fie asigurată protecția informației.

Transliterația este o convenție a instituției ce ne salarizează, iar *dreptul patrimonial asupra operei de serviciu aparține angajatorului* (Legea dreptului de autor. Art. 14.)

Oglindirea materialului bibliografic într-un singur alfabet – alfabetul latin – a fost încurajată de următorul îndemn: „*pașii profesorilor utm spre autodeterminare și unitate națională*”.

2. Personalități împătimate de istorie

Nemaipomenit de înălțător este momentul când cercetezi lucrările unei personalități împătimate de istorie, ale unui om care suferă pentru popor și care se implică activ în soluționarea problemelor:

- Oportunitatea momentului istoric, favorabil lichidării cunoscutei formule „*говори по человечески*”, care a redus pe nedrept valoarea cadrelor naționale, a dat viață aglutinării cuvintelor limbii române și a subminat identitatea numelor noastre: RĂILEAN=РОЙЛЯН=РАЙЛЯН, cere soluționarea.

Până a ajunge în РАЙ, spun tribunii dreptului la autodeterminare, să ne amintim de „*cele patru clase românești*”. Antroponimia românească este determinată de creșterea nivelului general de cultură, de datoria noastră, a tuturor, este să ne păstrăm numele frumoase și corecte, așa cum ne-au fost transmise din moși-strămoși.

- Profesorul Aurel Marinciuc scria în 1959! în lucrarea intitulată „*Iar despre universitate și cadre naționale*”: „...*unica universitate din republica noastră este US și aici nu se pregătesc cadre în limba maternă*”.

- Profesorul Petre Osmotescu cerea, la 15 octombrie 1965, în Adresarea sa către Congresul scriitorilor din Moldova - forul suprem al scriitorilor și al limbii materne – ca acesta „*să dea răspuns la unele întrebări principiale privind limba noastră maternă - limba română și alfabetul ei*”.

- „*Necesitatea reabilitării și trecerii la folosirea practică a alfabetului latin poate fi argumentată și justificată din toate punctele de vedere*”- afirmă: (Un grup de participanți la Congres, 15 oct. 1965);

- Profesorul universitar Ion Buga a devenit legendar prin deșteptarea națiunii în articolul „*O limbă maternă - un alfabet*” // *Învățământul public*. – 1988. – 19 oct. Marele poet al neamului Grigore Vieru i-a consacrat tribunului Ion Buga una din poeziile sale. „*Vin din munții Latinei : Izvor de apă vie : lui Ion Buga*” / Text: Grigore Vieru; muzică de Iu. Țibulschi // *Literatura și Arta*. – 1989. – 24 aug.;

- „*Un popor multimilenar. Cine am fost și cine suntem?*” / Valeriu Dulgheru;

- „*Un mesaj clar al studenților de la UTM*” : [apel de stabilire a normelor unice-corecte în fonetica și etimologia limbii române vorbite în RM.] / Iacob Bumbu, dir. grupei, acad., dr hab., prof. univ.; Mihailova Veronica, Garaba Tatiana, Donea Alexandru, Dumitru Pascal, Igor Condorachi, Serghei Mironov, Daria Rășca, studenții gr. IM-071, Fac. Urbanism și Arhitectură) // *Făclia*. 2010. Nr. 18 (8 mai). 2010. P. 12.

- Povățuitor îndemn pentru transliterație găsim în Monitorul Oficial al RM „*Regulile privind scrierea numelui de familie și a prenumelui în documentele de stare*”

civilă în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora” // Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2016. - Nr 150. – P. 35-36).

Multe personalități UTM, făuritoare ale istoriei, devin de notorietate națională și internațională. Apar primele invenții nominale ale prof. UTM, care este și un îndemn de revenire la numele de familie și/sau prenumele purtat în corespundere cu onomastica națională:

- CA 1277365(SU). Taimer programant „DIMITRACHI-URSU”;
- CA 1284495(SU). Mașina „MARCIUC”;
- CA 1292779(SU). Dispozitivul „NAMAȘCO-MARCIUC”;
- CA 1473082(SU). Cod „DIMITRACH” etc.

Nume immortalizate prin conferirea numelor unor străzi, clădiri, Burse de merit, mărci, stele:

- Asteroidul „Eugen GREBENICOV” – „nașul stelelor”;
- Balsamul „Sănătate” - unica băutură alcoolică în lume pentru cosmonauți și mateloți subacvatici, autor COZUB Gheorghe;
- Bursa „S. RĂDĂUȚAN”, conferită celor mai sârguincioși studenți;
- Strada „Petre OSMOTESCU”, vestit matematician, tribun al limbii române.

Personalități UTM de alte naționalități, care au onorat prin lucrările lor, poporul român din Basarabia:

- TONCOVIDOV V. A. „Privirile filosofice ale lui Mihai EMINESCU”: teză pentru susținerea gradului științific (1966);

- VOIȚEHOVSCHI V., arhitect al orașului Chișinău, s-a marcat prin arhitectura mai multor edificii, ca exemplu: Blocul de studii al Institutului de Medicină, Cinematograful „Patria”, Ministerul Industriei Alimentare, Filarmonica de Stat din Republica Moldova. Voițehovschi V. și-a susținut teza de doctor în arhitectură cu tema „Monumente de artă din Moldova din sec. XIV-XVIII”;

- POLIUHOVA M. P., catedra de filozofie, este călăuzitoare a istoriei cinematografilei moldovenești prin mai multe publicații științifice ca:

- „Cercetări istorico-teoretice în domeniul cinematografilei naționale a Moldovei”: teză de susținere a gradului științific. Teza este o primă sursă a cercetărilor istorico-teoretice în domeniul cinematografilei naționale a Moldovei și reprezintă un tablou complex al culturii noastre. În calitate de material pentru teză i-au servit filmele istorice create la studioul cinematografic din republică. Teza a fost susținută în 1977 la Institutul Teatrului, Muzicii și Cinematografilei din Leningrad // Inginerul. - 1977. Nr. 12. - P. 3. (foto);

- „Legendarnoe proshloe na ekrane”: [O stanovlenii i razvitiu moldavskoj kinematografii]. – Chișinău: Literatura Artistică, 1983. – 126 p.: il. – Bibliogr. 43 tit.

Apar primele enciclopedii și dicționare la care profesorii UTM au contribuit prin explicarea etimologică a termenului tehnico-științific. Prin neologisme, în covârșitoarea lor majoritate de origine latino-romană, limba noastră literară s-a ridicat la nivel european, alături de celelalte limbi neolatine și occidentale.

- Între anii 1970 și 1981 apare în 8 vol. „Enciclopedia Sovietică Moldovenească”, în care 70 de personalități UTM explică etimologic mai mulți termeni, iar în vol. 7 se publică o listă intitulată „Cuvinte și expresii din limba latină”: 200 termeni;

- La apariția a două enciclopedii: „*Entziklopediya vinogradarstva*” (în 3 vol.: il.) și „*Sadovodstvo*” și-au adus aportul 30 de personalități UTM, în care au definit termeni enciclopedici și neologisme din industria alimentară.

- Carпов S., dr. șt. Tehnice, UTM în „*Există asemenea limbă*” afirmă că din cei 1190 de termeni tehnici, care încep cu litera C, 1086 (91,3%) sunt de origine romanică, având la bază alfabetul latin. Astfel de cuvinte moderne din industria alimentară de origine latină, precum *a extrage*, *a absorbi*, *a centrifuga*, *a satura* și multe altele, nu numai că sunt firești pentru limba română, ci servesc ca neologisme și pentru limba rusă.

În toate domeniile științei la nivel internațional se recunoaște prioritatea grafiei latine ca premergătoare și succesoare în limbajul științific pe parcursul studierii constatăm cu multă uimire și satisfacție – fizica, matematica, chimia, medicina etc. în grafie chirilică abundă de simboluri, formule și ecuații în grafie latină.

- Apar articole în care se explică: „*Unități de măsură în grafie latină*” / Mircea Colpagiu.

Povață și îndemn la alfabet latin avem și din partea edițiilor rusești:

- În „*Словарь иностранных слов*» (ed. 1978, 1988) se indică o listă a 500 de „*иностранные слова и выражения встречающиеся в русской литературе в латинском написании*”;

- „*Правила транслитерации кирилловского письма латинским алфавитом*”: GOST 7.79-2000 (ISO 9-95) - dacă ați observat, noi transliterăm după standardul primit de ruși.

Personalitate de altă naționalitate, care ne-a atenționat că al tău te poate vinde mol-do-ve-ne-ște - „*Apără-mă, frunză de tei*” / Vlad-Demir Karaganciu:

<i>Apără-mă, frunză de tei, Te rog, mă apără: Sălbatic dușmanii mei Tună și scapără.</i>	<i>Păzește-mă, frunză de dud, Te rog, mă păzește: Prietenii m-au vândut Mol-do-ve-neș-te.</i>	<i>Lovește-mă, frunză de măr, Cu neîndurare: Am căutat adevăr În trădare.</i>
--	---	---

3. SIMBIOZĂ – formă de conviețuire reciproc avantajoasă între două specii diferite de organisme

Privind în oglinda colecției de biobibliografii „*Personalități universitare în știință și tehnică*”, constatăm cât de greu a fost drumul înălțării omului, cât de multe obstacole a fost nevoit să înfrunte, înainte de a-și vedea realizat visul.

Natura muncii asupra unei biobibliografii face ca viziunea asupra „*personajului*” contemporan să includă retrospectiva. A face un lucru în numele cuiva este un act care presupune informare și documentare în deplină concordanță cu adevărul, o relație directă.

Foarte dificil este atunci când relația dialogică nu poate avea loc din cauza plecării din colectiv ori a decesului personalității. Atunci unica soluție este să studiezi *cu luare aminte* toată arhiva, dosarele, colecțiile din biblioteci și tot materialul informativ.

Studierea publicațiilor referitoare la faptele și situațiile din trecut scot la iveală mai multe divergențe între numele de familie și/sau prenumele persoanei în cauză. În

timpul însălării unui material bibliografic, volens-nolens, te faci co-părtaş la viața și activitatea figurii centrale a lucrării. În acest sens aș vrea să citez un pasaj din lucrarea domnului profesor Aurel Marinciuc, intitulată „Viața spirituală cere continuitate”:

„De-a lungul secolului XX, Basarabia (sau ceea ce este astăzi Republica Moldova) a cunoscut 6 regimuri consecutive: țarist, românesc, sovietic, iar românesc, iar sovietic și în fine – independența. La fiecare schimbare de situație unii plecau, alții veneau. Se schimbau valorile. Ceea ce fusese cândva bun era declarat rău și invers. Dar mai ales dispăreau vestigiile culturale: biblioteci, arhive, corespondența și toate acele instrumente care asigură continuitatea vieții spirituale a societății. În biblioteci și arhivele noastre veți găsi doar reviste și ziare răzlețe. În instituțiile academice (sau catedrele universitare) nu se ocupă de reconstituirea sistematică a materialului factologic: cronologia faptelor, nume de oameni, date etc.... Dar ce fel de profesori am avut la vremea respectivă, care sunt realizările pedagogice, științifice? Cum ar putea ei fi clasificați?”.

Acest îndemn ne atenționează că rădăcina alimentează vlăstarul iar roada plantației, depinde și de priceperea, străduința îngrijitorului ei. Cele mai strălucite minți omenești au năzuit de-a lungul carierei lor spre o lume a păcii, a colaborării științifice, cooperării și înțelegerii, a toleranței. Biblioteca UTM se regăsește în atenționarea domnului Marinciuc. Încă nu este târziu pentru colaborare, renovare – de voința și solicitarea managerială mult depinde. Valorile patrimoniului autohton vor fi mai triumfătoare dacă vom însuși că sloganul „totum parte majus” (întregul este mai mare decât partea) nu întotdeauna se confirmă. „Puterea mulțimii” – o noțiune fundamental nouă – atenționează următoarele: mulțimea numerelor pare 2,4,6,8,.. este o parte din mulțimea numerelor naturale 1,2,3,4,5,6,7,8,.. Cu toate acestea, aceste două mulțimi au aceeași putere. Iată demonstrația că „întregul este egal cu o parte”! La prima vedere, pare paradoxal, dar aceasta e realitatea - extras din: Cea mai veche, cea mai tânără. Impresii de la Congresul mondial al matematicienilor / I. Valuță, P. Osmotescu, membri la Congresul mondial al matematicienilor // Inginerul. - 1966. – 19 oct. - P. 2.

4. Concepția ce o dezvoltăm este:

„Dar omul, dacă-i Om, își vrea Lumina,
oricât de Noapte nu se-ntâmplă noaptea,
și Crucea își deșteaptă Rădăcina,
iar Clopotul din nou sfidează Moartea”
(Iulian Filip // Solstițiu de iarnă, 1962)

Odată ce porți un nume de familie, ești deja purtător al istoriei neamului tău, deci ești dator să fii destoinic de rădăcinile tale, să duci odată cu numele și cultura, obiceiurile, știința acestui neam!

- Important este ca bibliograful să aibă în folosință pentru valorificare o bibliotecă cu fond de carte de la începutul înființării UTM (IPC).

- Pentru a avea o societate mai receptivă la solicitare noi, bibliografii, mai mult ca oricare alți

specialiști, ar trebui să urmărim exemplul medicului care scrie rețeta într-o singură grafie, indiferent pentru cine o scrie, în ce farmacie (națională sau internațională) se găsește medicamentul solicitat, cu ce grafie a fost denumit, ambalat de producător. Este o degradare socială faptul de a izola, a ascunde informația, a trunchia personalitatea, a deconta tot ce a fost scris cu altă grafie!

- Avem nevoie și de o arhivă electronică a publicațiilor profesorilor UTM, indiferent de faptul în care bibliotecă ori arhivă se află la moment publicația. Rugăm rectoratul și colaboratorii catedrelor să ne fie alături în proiectul „*Personalități universitare în știință și tehnică!*”.

- Transcrierea este un simbol bibliografic, folosit pentru a indica funcția de integrare a tuturor publicațiilor cu merit național și internațional, pentru a le aduce la un numitor comun – Universitatea Tehnică a Moldovei.

E mai greu până apuci firul, apoi ghemul se deapănă de pe toate continentele. Profesorii UTM au activat profesional și s-au avansat științific în Republica Moldova și în multe alte țări (de exemplu, în Anglia, au activat profesorii Anatol Casian, Jorj Ciumac, Gheorghe Nojac, Ion Stratan, Ion Stog et. al; dl Gh. Marciuc are în jurul a 300 de invenții brevetate în Republica Moldova, Rusia, Franța, Marea Britanie, Germania, Olanda et. al; dl Jomiru s-a publicat în Letonia, Lituania, Kazahstan.

Regulile privind scrierea numelui de familie și prenumelui în documente, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 31 mai 2016, au fost binevenite și mult așteptate pentru lichidarea determinării aborigenice a identității acestui popor, parte a căruia suntem. Deosebit de important este următorul îndemn: „*Vă îndemn, ca modest slujitor al cunoașterii obiective, la autoanalize, la cât mai multe comparații, la înțelepciune, la logica realului posibil. Mult succes!*” - extras din „*Manifest către toți intelectualii de bună-credință indiferent de domeniul de formare și preocupare pentru abolirea schismei intelectuale*” / Lorin Cantemir, D.H.C. UTM (1999) // Lit. și Arta. - 2009. – Nr 44 (5 noiemb.). - P. 1.

Biobibliografiile sunt Cartea de inventar a neamului, Testamentul care alimentează prosperitatea și asigură evoluția unei națiuni. Evocarea impune necesitatea simplificării de recunoaștere descendentă între generații. Biobibliografiile sunt un suport auxiliar al genealogiei. UTM este recunoscută deja prin istoria mai multor dinastii sau familii și a legăturilor dintre ele (Ex: Marinciuc, Glușco, Lvovschi, Voițehovschi etc). Filiația este mai încoronată dacă este unitate și susținere morală. Să fim demni de a ne numi urmașii lui Ștefan cel Mare și Sfânt prin corectitudine, credință și sânguință. Relevă mecanismul obținerii și realizării drepturilor și exploatării patrimoniului intelectual, pune la dispoziția publicului informația privind tezaurul intelectual, solicită rectificarea formulei de denotație ca să nu rămâi partizan în istorie.

Sper să susțineți opinia ce o dezvălui în acest articol-program, aștept acordul recunoașterii oficiale a standardului de transliterație GOST 7.79-2000 (ISO 9-95) „*Правила транслитерации кирилловского письма латинским алфавитом*” și să studiem împreună „*Regulile privind scrierea numelui de familie și a prenumelui în documentele de stare civilă în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora*” publicat în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* din 31 mai 2016.